

```

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
X                                                                 X
X                                                                 X
X           O R D E D E R   V E R D R A A G Z A M E N           X
X                                                                 X
X           K U R S U S .   L A A T S T E   A V O N D           X
X                                                                 X
X           K U N N E N   W I J   D O O R D R I N G E N   T O T   O N S   W E Z E L I J K   I K   X
X                                                                 X
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

```

Dinsdag, 26 juni 1984

DAAR BEN IK. (Beschrijving van de totale persoonlijkheid)

Dat lijkt me een goed besluit van de lezingen. Wie ben ik; wat ben ik. Wanneer je probeert het ik te overzien word je gekonfronteerd met een groot aantal kompartimenten die elk voor zich pretenderen de gehele persoonlijkheid te zijn. We hebben natuurlijk te maken met de stof. Dat daar een groot gedeelte bij zit dat uiteindelijk gekonditioneerd is, ach laten we dat maar vergeten. Er is een karakter, er is een voorgeschiedenis. Er zijn ervaringen die doorlekken uit de geest van vroegere inkarnaties. Al die dingen bij elkaar vormen datgene wat u nu denkt te zijn.

Gelijktijdig bestaat u ook op andere vlakken, op andere niveaus van bestaan. Ook deze persoonlijkheden - je zoudt ze als zodanig kunnen aanspreken - behoren tot één en dezelfde ikheid, het ik wat u werkelijk bent.

Wanneer je probeert om vanuit de totaliteit te redeneren dan kun je zeggen, dat het ik een gefixeerd deel is in het totaal van de mogelijkheden. Het ik is een reeks van mogelijkheden die binnen het geheel van de schepping bestaan. Het is de grens. Buiten deze grenzen kan het ik niet beleven, kan het niet bestaan. Uit de mogelijkheden die binnen het ik bestaan is een vrije selectie mogelijk, met dien verstande dat elke keuze gelijktijdig het punt bepaalt waarvan de volgende keuze afhankelijk is. Je kunt niet springen zoals bijvoorbeeld een loper of een paard over een schaakbord van het ene naar het andere vlak bewogen kan worden. Je bent meer een pion, je bent gebonden aan de aangrenzende vlakken. Het geheel van die persoonlijkheid is tijdloos. Alles wat we zijn in verschillende tijden, in verschillende werelden valt samen tot een eenheid, een soort gelijktijdigheid voor het ik zelf.

De grote moeilijkheid daarbij is dat we proberen om als deel van het ik het geheel te begrijpen. Dat is natuurlijk niet mogelijk. Er zijn teveel zaken die we niet kennen, die we niet weten, niet overzien. We hebben onze eigen voorstellingen van datgene wat buiten ons ligt. Heel vaak verdelen we dat in God en de duivel, in licht en donker. Maar ook dezen vormen in feite een eenheid.

We kunnen dus alleen maar zeggen: ik ben mijzelf en buiten mij bestaat een andere wereld. Om jezelf te leren kennen zou je in ieder geval elk spoorje moeten aanvaarden van innerlijk weten, van innerlijk besef. Wanneer je droomt, dat je in een bepaalde sfeer of wereld bent dan behoeft die wereld niet zo te bestaan als je haar nu voor jezelf omschrijft. Ze is er echter wel. Wat meer is, de relatie met die wereld moet een reële zijn anders zou je haar niet kunnen beseffen.

Wanneer je kontakten maakt in mystieke belevingen misschien met het oneindige, met het verblindend licht dan denk je misschien dat je buiten jezelf bent getreden naar een hogere wereld toe. In feite heb je alleen kennis gemaakt

met één van de kernwaarden van je eigen bestaan.

Het zal u duidelijk zijn, dat wanneer je van het geheel uit redeneert, alle delen op zich onbelangrijk schijnen. Schijnen, want elk deel in zichzelf vervult een aantal mogelijkheden. Die mogelijkheden zijn selektief, dat kun je zelf uitmaken. Het wonderlijke daarbij is, dat in die mogelijkheden geen absolute maatstaf bestaat van goed of kwaad in kosmische zin. Er bestaat alleen een kwalifikatie van juistheid en onjuistheid in persoonlijke zin.

Wanneer je ervaart dan vul je daarmee een gegeven in. Als een enorm mozaiek is het besef van het werkelijk ik opgebouwd uit een aantal grote lijnen. Binnen die lijnen nu komen de ervaringen. Elk van hen is een bepaald vlak, een bepaalde kleur. Er wordt door de aaneenvoegingen van ervaringen en belevingen door vele inkarnaties, door vele werelden en sferen, door vele mogelijkheden uiteindelijk een beeld geschapen. Iets wat leeg en kaal lijkt wordt vervuld.

Wie door moet dringen tot de werkelijkheid van zijn eigen ik zal zich op aarde altijd moeten beperken tot het ik wat hij op dit ogenblik is, dat is duidelijk. Je kunt misschien er wat geestelijke waarden bij beseffen, je kunt theoretisch iets beseffen van de eeuwigheid waarvan je deel bent, maar je blijft toch gebonden aan datgene wat je op aarde bent. Wat je je kunt voorstellen is datgene wat menselijk voorstelbaar is. Uitdrukking van de hoogste waarde zal altijd nog geschieden in allerlei herinnerings- en overleveringsbeelden die je als mens hebt opgedaan, soms aangevuld tot enkele gegevens die uit vroegere stoffelijke levens bij je zijn blijven hangen en die dus in de geest als toevoeging kunnen worden gebruikt voor een beeld dat je stof dan toch nog kan hanteren.

Wanneer je nu weet, dat alle wat je bent en dat alles wat je doet zinvol is, dan wordt het een beetje moeilijker - dacht ik - om zo erg eenzijdig en selektief te zijn. Eenzijdigheid, selektiviteit vloeien voort uit ons eigen wezen. Ze zijn niet zinvol in kosmische betekenis of zelfs maar ten aanzien van onze totale persoonlijkheid. Wij kiezen, zeker. Wij kiezen volgens onze geaardheid. Maar onze geaardheid wordt weer mede bepaald door onze vooroordelen, door konditionering, maatschappelijke situaties. Toch hebben we allemaal of u het nu toegeeft of niet, een heel scherp oordeel over goed en kwaad. Misschien dat je hieraan een deel van je werkelijk ik het gemakkelijkst herkent. Wat vind je werkelijk verkeerd? En wat verwerp je alleen maar omdat het konsekwenties kan hebben, omdat er bepaalde vooroordelen mee gemoeid zouden zijn. Vraag je eens af wat je werkelijk onaanvaardbaar vindt, wat je zelf nooit zou kunnen of willen doen. Dan heb je hiermee een begrenzing afgetekend van je ervaringen van deze wereld. Datgene wat we goed noemen is alleen maar belangrijk wanneer we het ook doen. Wat we in onszelf dragen aan beelden dat is geestelijk gezien wel belangrijk omdat het mede ons geestelijk bestaan bepaalt. Bijvoorbeeld, ik noem maar iets: met de beste bedoelingen, het blijkt later niet zo best geweest te zijn, maar de bedoeling telt geestelijk gezien inderdaad zwaar. De ervaring is datgene wat aan onze persoonlijkheid wordt toegevoegd; het is een nieuw steentje in onze mozaiek.

De mens denkt ook heel vaak, dat alle mensen vergelijkbaar of gelijk zijn. Dat is in zoverre waar, dat een ieder die deel uitmaakt van de mensheid, deel uitmaakt van het mogelijkheidsgebied waarin die totale mensheid bestaat. Die mensheid is een eenheid. De mensheid omvaamt dat deel van de kosmos van de totaliteit wat niet voor de eenling maar wel voor het individu

toegankelijk is. Daardoor kun je zeggen, dat we in zekere zin gelijk zijn. Wij zijn echter zeker niet gelijk in onze betekenis. Ik heb het woord mozaïek gebruikt. Een mozaïek kun je nog leggen uit allerlei gelijkvormige steentjes. Laten we daarom even overschakelen en denken aan een glas in lood raam. Daarin krijgen we de meest wonderlijk gevormde stukken glas van verschillende kleuren die tesamen een beeld vormen. Stel u voor, dat elke mens één zo'n stuk glas is met een geheel eigen vorm, een eigen gebied, een eigen beleving. Door de wijze waarop hij zich aansluit bij al het andere maakt hij het mogelijk, dat de voorstelling van het totale raam kenbaar wordt. Al ons goed is de bevestiging van de vorm die we zijn, is de uitdrukking als het ware van de kleur die wij kosmisch vertegenwoordigen. Al hetgeen wat werkelijk verkeerd is in ons is datgene wat ons buiten de grenzen van ons ik zou doen treden. Het zou de totale beeltenis tijdelijk verwazen, het zou het onmogelijk maken dat een ieder perfect bij de ander past.

Nu is dit op aarde natuurlijk niet waar. Mensen hebben op aarde betrekkelijk grote manoeuvreerruimte maar in de mensheid zelf vervul je een taak die behoort tot het geheel van de mensheid en wel een zeer specifieke taak die niet overschreden mag en kan worden maar die anderzijds wel geheel gekend en dus gevuld moet zijn.

We komen nu alsvanzelf op een volgend beeld.

Ik heb een voorstelling van mijzelf. Die voorstelling is zelden juist. Wanneer ik denk, dat ik mijzelve ken heb ik heel waarschijnlijk een aantal eigenschappen, kwaliteiten, mogelijkheden van mijn wezen onder tafel gemoffeld. Ik heb net gedaan of ze er niet waren. Wat dat betreft heeft de psychiater gelijk die zegt: "ach, een mens is een balzaal, omgeven door kamers waarin skeletten angstvallig verborgen kunnen worden gehouden."

De werkelijkheid van onze persoonlijkheid moet bepaald worden door onze relatie met anderen. Ook dat is iets waaraan een mens over het algemeen niet zo gemakkelijk gelooft. Die zegt, dat het toch niet hetgeen hij tegenover anderen is en doet wat bepaalt wat hij is. Het is wel waar. Wanneer je een akker hebt dan wordt hij begrensd door het gebied van een ander, niet-akker zijnde. Een mens wordt begrensd door delen van menszijn die hijzelf niet is. Dit zijn zijn limieten, zijn mogelijkheden. Je kunt niet overschrijden. Je kunt tijdelijk jezelf laten overwoekeren door iets, maar je zult altijd weer tot je oorspronkelijke staat moeten terugkeren. Je kunt misschien voor een ogenblik wat uitlopers vertonen zoals bij een korenveld tot verre de papavers en de korenbloemen uitwaaiëren, onkruid tussen het koren misschien maar gelijktijdig het kenmerk van het korenveld zelf. Wanneer het er op aan komt gaat het om het korenveld niet om al het andere. Daar blijkt dan dat het ook niet gaat om onze denkbeelden, onze theorieën, dat het gaat om hetgeen we feitelijk zijn en doen. Die graankorrel kun je zaaien, maar als ze niet op komt heeft ze geen betekenis. Een gedachte zou je daarmee kunnen vergelijken. Gedachten, denkbeelden. Het is als een korrel die je kunt zaaien in de werkelijkheid. Wanneer je dat niet doet draagt ze geen vrucht, maar dan heeft ze ook geen betekenis voor de akker of voor de oogst.

Wanneer je jezelf wilt benaderen met als vraag: wie ben ik, dan moet je zeggen, dat al hetgeen je doet niet zo leuk is. Want onze daden zijn voor het algemeen veel minder edel en fraai dan onze denkbeelden. Die denkbeelden tellen niet. Wij zijn niet zo hoog verheven en edel als wij pretenderen te zijn. Wij zijn gewoon de som van onze daden. Onze beleving

wordt daarbij medebepaald door de som van onze voornemens. Er is dus een verschil tussen datgene wat ik ben en datgene wat ik beleef. Wij kennen allemaal de term "maya", begoocheling. De meeste mensen denken, dat de hele wereld een droom is. Dat hoeft niet waar te zijn. Mijn beeld van die wereld is grotendeels een droom omdat ik niet alleen maar kijk naar feiten, ik kijk naar hetgeen er omheen geweven wordt. Ik kijk naar de verpakking; naar de inhoud van het pak kijk ik niet.

Misschien dat we daar de grootste fout maken wanneer we onszelf willen kennen en gelijktijdig onze idealen, onze dromen op de voorgrond plaatsen. Dat kunnen we nodig hebben, maar we moeten wel beseffen wat ze zijn. Wanneer we weten dat onze idealen en onze dromen de basis moeten vormen van onze daden, ja, dan zijn ze absoluut voor ons persoonlijk van betekenis, maar zij bepalen nog steeds niet wat wij zijn. Dat wordt alleen bepaald door dat deel ervan wat we waar maken.

Dat is een beetje vervelend, nietwaar. En omdat het zo vervelend is gooien we er dan maar een flinke dosis geloof tegenaan. We geloven in het één of in het ander dat al onze tekortkomingen zal wegvagen. We geloven aan machten die onze vijanden zullen vernederen en onszelf zullen verheffen.

We dromen als het ware van compensatie in de zin van "als je arm bent op aarde, dan is dat Gods wil, maar je zult zoveel rijker zijn wanneer je in de hemel komt." Vergeet het maar. U gaat over zoals u gestorven bent. U zult in de sferen leven en beleven zoals u op aarde geleefd en beleefd hebt. Jazeker, met andere mogelijkheden, met andere inhouden, met andere krachten. Desalnietemin is datgene wat u nu bent weer de basis van uw eerstvolgende fase van geestelijk bestaan. Laten we ons alstublieft geen droombeelden aan laten praten omdat anderen het beter weten dan wijzelf. Het is zo gemakkelijk om leiding te aanvaarden. Leiding is hetzelfde als gezag. Gezag ken je toe aan degene van wie je aanneemt of beseft, dat hij in weten, mogelijkheden, krachten je meerdere is. Een leider is iemand die je volgt. Kun je iemand volgen die een weg gaat die niet naar jouw bestemming voert? Jouw bestemming is je eigen persoonlijkheid.

Als je de vraag "wie ben ik" wilt beantwoorden dan kijk je naar de daden, naar alles wat je in je leven hebt gedaan en hebt nagelaten. Dan moet je kijken naar de som van alles wat je uiteindelijk goedkeurde en verheerlijkte, naar al datgene wat je een beetje wegdrukt omdat het misschien niet zo goed was of zo netjes. Zeg dan tegen jezelf: "kijk, dat ben ik, dat ben ik op het ogenblik." Je weet, dat je verbonden bent met alle delen van je wezen. Wanneer je hogere delen van je wezen kunt beroeren, zeker, dan kun je daar krachten aan ontlenen. Elk niveau van geestelijk bestaan heeft zijn eigen vormen van energie en ten aanzien van de aarde zijn die vaak onvoorstelbaar hoog. Daardoor kan men op aarde dingen doen met deze kracht die - stoffelijk gezien - niet helemaal logisch zijn. Dan noemen ze dat paranormaal of occult of iets dergelijks. Daarmee kom ik niet in die andere wereld terecht. Met de kracht die ik uit een deel van mijn persoonlijkheid neem, werk ik in feite weer in de wereld die ik ken, maak ik waar wat ik ben of verlang te zijn en beleef ik zo datgene wat ligt binnen de grens van mijn eigen mogelijkheden.

De vraag "wie ben ik" ik nu voor een deel opgelost. Ik ben de som van mijn daden afgewogen tegen de som van mijn mogelijkheden. Op die manier kan ik mezelf beoordelen.

Dan krijgen we met allerlei gezegden te maken. Dingen waarover we de schouders ophalen of waar wat gniffelend tegenaan gekeken wordt. Zoals een vriend van mij opmerkte: de grootste zonde is de gemiste kans. De mensen reageren hierop met ja, ja, ja. Eigenlijk is het waar. Niet de soort kans waar de

mensen bij zo'n uitspraak onmiddellijk aan denken, maar de hebt zoveel mogelijkheden om jezelf uit te drukken of om je waar te maken, waar je juist geen gebruik van maakt. Dat is dan zo'n ogenblik waarop je kunt spreken van 'zonde'. Zoals u weet kan de mens niet zondigen tegen God maar alleen tegen zichzelf.

Dan komen we als vanzelf terecht bij de vraag: als ik nu een beetje weet wie ik ben op aarde, wat is dan de relatie met het geheel. Wat zal het geheel zijn? Het antwoord is voor menigeen moeilijk te begrijpen. Het geheel kunt u namelijk niet begrijpen. Wanneer u in een vreemd land komt en u spreekt misschien vijf woorden van de taal dan kunt u niet begrijpen wat er gezegd wordt. Dan zult u veel van hetgeen er om u gebeurt volkomen verkeerd uitleggen. U interpreteert het heel anders. U zult geen gevoel hebben voor de gebruiken die in het andere land heersen. Elk gebied van uw eigen persoonlijkheid kunt u vergelijken met zo'n ander land. Het is dus niet mogelijk om het geheel te kennen. Indien je met een bepaald land vaak in contact komt, leer je uiteindelijk een aantal woorden. Wanneer je woordenschat groot genoeg is, zeg tussen de 80 en 120 woorden, ben je zover gekomen, dat je kunt gaan leren. Dan kun je dat andere gebied gaan begrijpen. Je bent nog niet gelijkwaardig aan dat gebied, je reageert niet volgens de normen van dat gebied, maar je kunt begrijpen wat er zich afspeelt. Wanneer u te maken heeft met een geestelijk voertuig kunt u natuurlijk proberen dit aan te passen aan het stoffelijk voorstellingsvermogen. Zou het niet veel beter zijn te proberen althans enige van de facetten ervan te begrijpen, iets te begrijpen van de taal waarin de geest spreekt?

Wanneer wij ons op aarde manifesteren moeten we een soort vertaalmachine gebruiken en moeten we alles weer reduceren totdat het menselijk weer aanvaardbaar en logisch is. Wat wij doen op deze manier werken dat doet u tegenover uzelf toch ook? Het verschil is, dat u het bij uzelf vermoedelijk niet toegeeft en bij ons het vermoeden toch wel koestert.

Vlakbij uw aardse leven liggen een aantal gebieden waarin u persoonlijk bestaat. Wij noemen dit dus. Wij noemen dit de zogenaamde geestelijke gebieden die aan de aarde grenzen: schemerland, schaduwland, misschien nog zomerland. In deze gebieden bestaat de wereld nog in stoffelijke termen, dat wil zeggen, dat zij haar beleven vertaalt in voor aardse mensen begrijpelijke beperkingen. Hier kunnen wij begrip krijgen. Dan gaan we begrijpen, dat wanneer we dromen over schitterende groene weiden dat dat niet alleen maar betekent, dat we uitgetreden zijn naar de één of andere mooie wereld, maar dan heeft die kleur groen een bepaalde betekenis. We zijn tot een geloofs- of mystieke beleving gekomen. De rust die ik ervaar is in feite de ontspannenheid van een even mijzelve zijn door aanvaarding. Dat is geen psychologie, dat is gewoon een konstatering van feiten.

Wanneer ik uitga en ik kom in een schaduwwereld terecht en je krijgt contact met een wereldje waarin alles een klein beetje vervallen is (u kent dat wel alles wat in de winkel ligt is net een beetje verschoten, vuil, vaal of rot) dan denkt u waarschijnlijk, dat u in een duistere wereld gekomen bent. U hebt contact met een dergelijke wereld. Wat zegt u in wezen? U zegt: er zijn heel veel dingen in mij die ofwel verouderd zijn danwel niet meer aanvaardbaar zoals ze zijn. U zegt geestelijk tegen uzelf, dat u door beperkingen die u uzelf oplegt, door een verdraaiing van de werkelijkheid waarin u zich steeds weer verdiept, een wereld hebt geschapen die ongezond is. Besef dat al deze tekenen iets zeggen niet alleen maar over die andere wereld (ofschoon ze ongetwijfeld zo beleefd zou kunnen worden, althans enige tijd) het zegt iets over uzelf. Het wat ben ik wordt op deze manier vaak gemakkelijk beantwoord.

Er zijn mensen die zeggen, dat ze eens zoveel droomden maar nu niet meer. Misschien heb je afstand gedaan van je poging om beelden te vinden waardoor de geestelijke werkelijkheid in je eigen wereld vertaald wordt en begin je eerder te leven uit krachten, uit denkbeelden en misschien ook uit contact met persoonlijkheden die eigenlijk niets meer te maken hebben met je eigen wereld.

Je kunt je soms afsluiten. Een mens die vraagt 'wie ben ik' en 'wat ben ik' zal in het begin veel bereiken en dan ineens is het alsof hij onder een glazen stulp staat en dat er niets meer aan de hand is. Er gebeurt niets meer. Je wordt niet meer bereikt door iets. Dan zegt men, dat het voorbij is. Neen, het is niet voorbij, het is veranderd. Wanneer wij ons geestelijk ik willen toevoegen, zo veel mogelijk, aan datgene wat we stoffelijk zijn, dan mogen we dit niet blijven doen in stoffelijke termen. Als er geen stoffelijke termen zijn, dus geen vertaling meer, is er geen beleving meer in het menselijk denken. Dan blijven er alleen stemmen over, gevoelens, trillingen, prikkels. Daar weten we als mens meestal geen raad mee. Ze zijn echter deel van onszelf.

De vraag 'waar ben ik' zult u misschien wel moeten beantwoorden. Als je op zoek bent naar jezelf en je probeert al die dingen te overwegen dan kom je wel degelijk tot een bepaald beeld van jezelf. Je ontdekt krachten in jezelf, je ontdekt mogelijkheden. Maar waar ben je eigenlijk. Ben je in deze wereld? Je bent niet alleen in deze wereld. Het is maar een deel, een afzonderlijk deel van je werkelijke wezen. Je bent in vele werelden tegelijk. Je kunt in de duisterste krochten en in de hoogste werelden gelijktijdig leven en beleven. Dat is moeilijk te aanvaarden in het begin. Je bent deel van de totaliteit. Het 'waar' is tijdloos. Ik ben een deel van een totaliteit die niet omschrijfbaar is in duur of bestaansbegrenzing. Ze is voor ons onoverzienbaar.

Als ik beseft deel te zijn van die totaliteit, zeg eenvoudigheidshalve: ik ben deel van God. Je komt daardoor tot een aanvaarding van een onbegrensd leven en bestaan. Je hebt geen grenzen nodig. Je moet leven uit de waarheid die je zelf bent. Je moet niet zoeken naar de waarheid zoals anderen die willen zien. Je moet zoeken naar de waarheid die vanuit jou voortkomt.

Laten we het zo zeggen. In een bepaalde ritus wordt de leerling gevraagd om een symbool voor zichzelf te bedenken. Bijna iedereen komt dan volgens de overlevering met het mooie perfecte vierkantje, het symbool van de welbehouden steen. Maar er zijn toch ook andere stenen nodig? Er zijn misschien onregelmatig gevormde stenen met een gebogen bovenkant misschien of zelfs een uitgeholde onderkant. Met schuine zijden, taps toelopend misschien, die schijnbaar niet passen in het geheel. Dan zeg je dat je dat niet moet, dat je je moet houden bij het goede symbool. Neen, dat ben je zelf. Heb je tegen jezelf gezegd, dat je ergens het sluitstuk bent, dat je iets bent wat tegendelen als het ware samenvoegt tot een eenheid. Hebt u weleens een gothische kathedraal bekeken? Dan moet er daar eens opletten. Die bogen die zijn gekonstrueerd die hebben allemaal stenen die een beetje onregelmatig zijn ten aanzien van de norm in de muur. Als je bij de sluitstenen komt dan hebben ze zelfs zeer onregelmatige vormen. Zo moeten ze zijn, anders zouden ze de druk niet kunnen dragen. Dan zouden ze daardoor de boog van het gewelf niet vast kunnen houden. Kijkt u naar een Romeinse kathedraal dan ziet u dat de vorm van de sluitsteen meer vaststaat, minder aan variatie onderhevig is dan bij een gothische. Ook hier zijn de sluitstenen niet regelmatig van vorm. De boogstenen zijn eveneens niet regelmatig van vorm in de zin van kubussen, rechthoeken.

Wie weet wat u bent? In ieder geval niet een figuur die zo maar kan beantwoorden aan een algemene omschrijving. Die kan voor velen opgaan maar nooit voor iedereen. Wees niet bang om anders te zijn. Wat je bent is

zinvol, het heeft betekenis, het behoort bij het geheel van de mensen. Dan kun je inderdaad zeggen, dat je deel bent van het geheel. Mijnentwege zeg je, dat je één steen in de tempel bent, maar een steen die alleen op zijn eigen plaats is in zijn eigen vorm, die de tempel als het ware in stand houdt. De tempel is de openbaring van het geestelijk geheel waarin de tempel als hoofdidee bestaat.

Het zal u ook duidelijk worden, dat de mens die zegt: 'wie ben ik' zich in feite ook af moet vragen: 'welke functie heb ik'?

Ik ben deel van het geheel, dat is wat ik ben, ik ben het totaal van mijn daden (zeker wanneer ik op aarde ben). Je mag dit afmeten tegen het totaal van de mogelijkheden. Laat ik me dan ook nog eens afvragen hoe ik funktioneer. Wat kan ik werkelijk? Sommige mensen kunnen niet met een ander praten zonder in konflikt te komen. Sommige mensen kunnen alleen maar juist reageren wanneer ze hun eigen weg gaan. Andere mensen daarentegen brengen synthese, die zelf schijnbaar terugtreden maar gelijktijdig anderen tot een eenheid of een samenwerking brengen die zonder hen niet mogelijk zou zijn. Wat is mijn functie. Mijn functie het is leven. Het geheel van wat er in mij leeft, het geheel van mijn daden zodanig te uiten, te beleven en te kennen dat ik daardoor in het geheel de betekenis van dit geheel groter maak althans meer bewust maak en beter vastlegt.

Wanneer je zoekt naar jezelf kun je zoeken naar de innerlijke kracht. Je kunt ze toekennen aan God, de geest of aan een andere bron. De kracht in jezelf is alleen maar het vermogen de mogelijkheid die behoort bij jouw persoonlijkheid. Dan moet je niet bang zijn de krachten en de mogelijkheden te begripen. Gebruik datgene wat je bent zo goed je kunt. Maak waar wat er aan krachten in je steekt. Beleef je leven, niet als de één of andere droefgeestige gang, door een tranendal zoals sommige mensen dat zo graag uitdrukken (ik vind het ook om je huilen als ik ze zo zie sjokken), maar met een zekere blijmoedigheid. Alles in het leven heeft zijn eigen smaak, zijn eigen betekenis, eigen waarde. Elke dag bouwt zichzelf opnieuw op, kristalliseert uit tot een nieuwe betekenis, een nieuwe betekenis, een nieuw feit. Laten we met vreugde volgen hoe ons bewustzijn langzaam maar zeker het wezen van ons ik gaat benaderen. We hebben ons leven gekregen om het te leven, niet om het te lijden. We hebben ons leven en ons denken gekregen om ons te verheugen, niet om te wenen en te treuren. Een beetje blijmoedigheid en een beetje durf om jezelf te zijn kan je helpen enorm veel waar te maken. Daarmee kun je misschien zelfs op aarde zelfs beseffen wat die andere delen van je ik betekenen, wat ze zijn, wat ze inhouden. Dan groei je naar een totale persoonlijkheid toe die in menselijke woorden niet omschrijfbaar is, maar terwijl je dit doet heb je tenminste antwoord gegeven op de vraag: 'wie ben ik'.

+ Vraag over durf.

- Ik dacht wel, dat je durf nodig had. Het vergt bijvoorbeeld een zekere moed, enig lef, om naar u toe te komen en u zo'n lezing voor te schotelen. Ik weet, dat er in die lezing een aantal dingen zitten die niet stroken met algemene menselijke opvattingen. U hebt het misschien niet eens gemerkt - u bent wel een beetje geschrokken en dan denken we aan de orde - maar er zijn wel weer een aantal heilige huisjes op zijn minst genomen aan het schudden gebracht. Ja, je hebt durf nodig. Durf, ook om jezelf te zijn zoals je bent. Je hebt te moed nodig om jezelf waar te maken door het aanvaarden van taken, maar ook door het verwerpen van taken wanneer je weet, dat ze eigenlijk niet geschikt zijn voor je ook wanneer anderen menen, dat je het best zou kunnen doen. Jezelf zijn vergt altijd moed. Die durf wens ik u op aarde toe. Ik weet, dat we ze in de geest voortdurend nodig hebben. Wanneer we een beetje naar lichtere werelden en een

groter besef groeien hebben we dat ook hard nodig.

- + Vraag over dingen die wij beleven en niet stoffelijk kunnen vertalen.
- Ze zijn voor zover u stoffelijk bestaat de onbewuste drijfveer of invloed. Ze resulteren wel in droombeelden of denkbeelden. Ze stimuleren bij bepaalde daden. Houden u bij andere daden tegen. Ze zijn niet meer omschrijfbaar als beelden, als belevenis.
- + Het beïnvloedt je wel, bijvoorbeeld op de manier waarop je sommige dingen doet.
- Ongetwijfeld. We moeten echter wel onthouden, dat elke mens op een bepaalde wijze is gekonditioneerd. Het is die konditionering die voor een groot gedeelte ook u emoties meebespeelt. Het is dus niet alleen de geest. Aangezien je alleen op je gevoel van juistheid niet in kunt gaan zonder jezelf te belasten of te beladen met allerlei zaken, is het verstandiger om je daaraan te houden.

- + Opmerking over konditionering.
- Dat ben ik niet met u eens. Durf kan net zo goed geboren worden uit een vooroordeel, uit een eenzijdigheid als uit het ontbreken ervan. Ik geef gaarne toe, dat de durf zoals ik ze heb gehanteerd uit de zinsnede waaruit u dit alles ontleent, speciaal wijs op de durf om jezelf te zijn, zoverre je jezelf kent. Dat betekent inderdaad, dat je de angst van de konditionering terzijde weet te schuiven. Dat kan heel erg belangrijk zijn, maar ja, dat moet iedereen toch voor zichzelf uitmaken en zelf beleven. Elke mens is tenslotte anders. Er bestaat geen algemene regel die voor iedereen op precies dezelfde en gelijke wijze geldend zou zijn.

- + Opmerking over taal van de geest die je probeert te begrijpen.
- De moeilijkheid is, dat de mens zoekt naar bevestiging van zichzelf buiten zichzelf. Je kunt die mensen dan wel terugwijzen naar zichzelf, maar hij zal dan toch weer buiten zich een bevestiging zoeken. Dan probeer je het kader te geven waarbinnen hij zelf de bevestiging kan vinden van zichzelf. Het is dwaasheid om iemand die maar één been heeft de krukken weg te nemen onder de kreet: geen hulpmiddelen, loop zelf. Het is dwaasheid om tegen de blinde te zeggen: ach, je moet het zelf toch doen. Ga toch zelf. Je staat hier wel midden in het bos, loop er nu maar doorheen. Dat zijn dingen die je gewoon niet doen kunt. Wanneer Krisnamurti tot zijn leerlingen zegt: je hoeft niet naar me toe te komen, je moet het zelf doen, dan heeft hij volkomen gelijk. Maar hij weet daarbij wel één ding, dat u misschien vergeet, en dat is, dat degene die die uitspraak ernstig neemt gelijktijdig zich blijft steunen op en weer erkennen in Krisnamurti. Een mens kan niet zonder spiegel om zijn ik voortdurend te beseffen. Daar komt het eigenlijk op neer.

- + Je kunt niet vertrouwen op leiding. Wat is dan een geleidegeest.
- Op het ogenblik, dat uw geleidegeest een dubbel is, een deel van uzelf. Als het zo is, dat een geleidegeest wordt beschouwd als degene die het voor het zeggen heeft, komt het er eigenlijk op neer, dat u iemand hebt die u zal helpen wanneer u struikelt. U zegt dan: ga jij maar voorop en bepaal de weg maar. Dat betekent, dat u zelf niet meer zult weten waaruit de gevaren van het struikelen kunnen bestaan. Waaruit ze bestaan en hoe ze voorkomen kunnen worden. Met andere woorden: u bent niet meer in staat om uzelf te zijn, maar alleen dat deel van uzelf dat volledig harmonisch is met die ander kan ontwikkeld worden. De rest komt terecht in een atropie, een verstarring, een waardevermindering. Dat moet je niet doen. De taak van de geleidegeest is om te helpen, om uzelf te zijn. Op het ogenblik, dat u uw geleidegeest maakt tot uw meester, maakt u uzelf gelijktijdig tot uw slaaf en een onmondige. Het is de bedoeling,

dat u kosmisch gezien mondig zult zijn, omdat u met het geheel van uw wezen - we hebben het dus niet over het deel van de stof - zult passen in en aansluiten bij alle andere wezens en persoonlijkheden die tesamen de gehele werkelijkheid uitmaken die buiten tijd bestaan.

- + Opmerking over daden van mensen. Hoe zit het met gedachten.
- De gedachten spelen voor de mens een rol. Niet ten aanzien van de werkelijkheid van zijn ik, dus niet als antwoord op de vraag: 'wie ben ik'. De gedachten bepalen de wijze waarop je later - terugziende op wat je geweest bent en wat je gedaan hebt - dit zult kunnen aanvaarden, kunnen verwerken en eventueel als geestelijke waarheid of waarde uitdrukken. De gedachten zijn dus belangrijk. Bij het herlezen van dit verslag zult u ook merken, dat ik dit uitdrukkelijk heb gestimuleerd. Ze zijn echter niet belangrijk voor de vraag: 'wat ben ik'.

- + Opmerking over het zich spiegelen, het buiten zich zoeken.
- Wanneer alles één is, kun je het alleen in jezelf zoeken, maar dan bestaat er niets buiten jou. Maar met die spiegel zal ik het eenvoudig duidelijk proberen te maken. Waarom kijkt u in een spiegel? Om te kijken of alles goed zit. De mens die zichzelf kent heeft de spiegel eigenlijk niet nodig. Zelfs dan wil hij ervan verzekerd zijn, dat hij toch is zoals hij denkt. Daarvoor zoekt hij de spiegel op. Wanneer ik tot u spreek zijn mijn woorden denkbeelden. Het kunnen helaas geen daden zijn, dat is verschil in wereld. U spiegelt zich daarin. Met andere woorden in wat ik zeg, wat ik breng, erkent u vooral uzelf. De lering die u in mij hoort is datgene wat in u berust. Datgene wat voor u begrijpelijk is, onmiddellijk, is datgene wat in u leeft, maar wat u voor u zelf nog niet verwoord had. Als u het zo ziet, dan zult u ook begrijpen waarom we die spiegel erbij nodig hebben. Ze geeft ons als het ware de begripsmogelijkheden voor datgene wat we ook zonder dit zijn, maar voor onszelf nog niet duidelijk genoeg kunnen beseffen.

- + Nieuw.
- Wat is nieuw? Je kunt alleen datgene zijn wat je bent. Ik heb dat al uitvoerig betoogd. De enige mogelijkheid die je dan wel krijgt is natuurlijk door de spiegel ontdekken, dat bepaalde delen van je persoonlijkheid als het ware niet uitgedrukt zijn nog, nog niet vervuld zijn en dat andere delen van je persoonlijkheid misschien teveel nadruk krijgen en dus - ik zou haast zeggen - een beetje puilen. Dat kun je in de spiegeling vinden, maar je kunt er niet iets nieuws in vinden. Er bestaat niets nieuws onder de zon, dat is al een heel oud gezegde. Het is echter volledig waar, want al hetgene wat is, is besef. Besef is voor ons datgene dat wij ten aanzien van onszelf kunnen omschrijven. Wat we omschrijven is niets anders dan hetgene wat we al zijn.

- + God spiegelt zich in ons, is dat zinnig?
- Het is een poging om te verklaren waarom de schepping bestaat. Men heeft gedacht, dat God een persoonlijkheid is. Een persoonlijkheid is, maar om zich te beleven moet hij zich als het ware kunnen kennen in al zijn facetten. Wanneer God nu scheidt en zijn evenbeeld in zijn schepping doet ontstaan, leert hij zo zichzelf volledig kennen, in die zin is dan de schepping noodzakelijk als spiegel voor de godheid die niet actief zichzelf niet kan beleven, maar in de schepping zichzelf volledig beleeft en erkent.

- + Zijn wij daar ook niet altijd mee bezig?
- Vele mensen doen me denken aan een vis. Hun mond beweegt voortdurend en wat er uit komt wordt door de kieuwen van anderen misschien wel opgenomen, maar het gaat ook de bek weer uit en er blijft niets van over.....

Je leeft er door, maar is het voldoende om te leven, wanneer je jezelf wilt kennen? Ik denk, dat als je komt met de vraag: 'wie ben ik' je dan juist komt op het punt dat je zegt, dat de zelferkenning juist het resultaat is van het konflikt dat steeds is tussen mij en het andere waardoor je genoopt wordt jezelf te omschrijven aan jezelf. Gelijkzeitig moet je vanuit jezelf een keuze maken ten aanzien van het andere. Dat is dan de bespiegeling waarover we het hebben.

+ Relatie tussen geleidegeest en het ik?

- Daar is in algemene zin geen zinnig woord over te zeggen omdat er heel veel verschillende waarden voor zijn. De enige juiste uitdrukking is de volgende. Tussen de geleidegeest en een ego in de stof bestaat altijd een harmonie, onverschillig op welke wijze deze tot stand is gekomen en onverschillig hoe lang deze duurt. Dan heb je alles gezegd wat je zeggen kunt. Al het andere is spekulatief. Ten aanzien van de meerderheid is het altijd weer onjuist.

+ Verschil tussen narcisme en individualisme. Het steeds met jezelf bezig zijn versus met anderen bezig zijn.

- U maakt een vergelijking die niet helemaal juist is. Individualist zijn is je bewust zijn van jezelf. Dit betekent bezig zijn met jezelf en daarvoor vanuit jezelf met je wereld. Narcisme is de verstilde bewondering van het eigen ik waarbij de wereld terzijde wordt geschoven omdat het ik in zichzelf een veronderstelde volmaaktheid bezig waarvan men geen afstand wil doen.

+ Konsekwentie van met jezelf bezig zijn, meditatievormen, etc.

- U poneert een stelling waarbij u een gelijkheid impliceert die niet volledig bestaat. Dat is punt één. Punt twee: de verwerking door mensen van beide begrippen verwacht u met de betekenis van beide begrippen. Ten laatste kunt u schijnbaar niet beseffen, dat je als individu alleen kunt bestaan door de voortdurende erkenning van het individu-zijn van anderen. Daar hebt u de naastenliefde. Het narcisme daarentegen ontkent, dat het andere betekenis heeft in vergelijking tot het eigen ik.

+ Nog een opmerking over naastenliefde.

- We hebben in de laatste tijd te maken met een enorme toename van bevolkingsdichtheid in een - vergelijkenderwijs - zeer korte tijd. Dit betekent, dat alle maatschappelijke structuren, maar ook denkbeelden in het gedrang komen door de behoefte van het ik om zich temidden van de menigte alsnog te handhaven.

Het is een verschijnsel dat niet nieuw is. Het is bijvoorbeeld ook in de tijd van de eerste grote steden voorgekomen. Het heeft een rol gespeeld in Babylon, in Rome. Het heeft mede een rol gespeeld in Athene, Sparta en in de systemen die er zijn ontstaan. Dat herhaalt zich op het ogenblik.

De wereld kan zich - gezien de gemiddelde bevolkingsdichtheid - niet meer zo handhaven als vroeger, maar zij wil gelijktijdig geen afstand doen van haar vroegere rechten, eisen en mogelijkheden. Men is daardoor voortdurend bezig zichzelf in agressie tegen een in feite toch anoniem aandoende menigte te handhaven.

Deze zelfhandhavingsdrang komt overal voor, zelfs in het dierenrijk. Wij mogen dan niet zeggen, dat de mensen zelfzuchtiger zijn geworden. We moeten wel stellen, dat dezelfde mensen die tot grote toppen van naastenliefde komen wanneer het om persoonlijke relaties of persoonlijk beleefde noden gaat, gelijktijdig een onmetelijke hardheid vertonen wanneer het gaat om het contact met een voor hen anonieme massa, waartegen zij zich ten koste van alles willen handhaven. Dan kunt u alleen zeggen, dat dit een structurele fout is, daar de maatschappij van de mensen zich niet aanpast aan de nieuwe noodzaken en mogelijkheden, maar in feite probeert oude systemen

te herscheppen en te handhaven. Met een andere naam maak je kapitalisme ook niet ongedaan, ook niet als je het staatskapitalisme noemt. Als je tegen iemand zegt: alles is van jou, maar je moet er wel afblijven, heeft hij ook niets.

Laten we ons dat goed realiseren. Wat nodig is is een totaal andere vorm van leven en van samenwerking. Pas wanneer het individu inderdaad weer op zichzelf is aangewezen en geen deel meer uitmaakt van een massa die gereguleerd wordt, zal het zijn eigen aansprakelijkheden gaan aanvaarden. Daardoor zal het gelijktijdig ook zijn noodzaak tot samenwerking met en verplichting tot anderen beter beseffen. Datgene wat nu alleen in exceptionele gevallen wordt beleefd, zal dan weer algemeen als regel van leven binnen gemeenschappen gelden. Zelfs dan heb je de mogelijkheid, dat wanneer er veel gemeenschappen zijn, de één zich tegen de ander gaat afzetten zonder zich af te vragen wat deze is. Dat is nu eenmaal menselijk.

Ik heb geprobeerd ook deze vraag duidelijk te beantwoorden, maar het heeft er weinig mee te maken wie ik ben of wie u bent.

Het heeft alleen iets te maken met uw onvermogen processen te overzien die voor uzelf niet op een zodanige wijze nu bestaan, dat u ze in anderen kunt herkennen. Alleen datgene wat je herkent in jezelf kun je begrijpen in een ander.

Dank u voor uw aandacht. Ik hoop, dat deze reeks van lezingen voor u hier en daar een paar vruchtbare gegevens heeft mogen bevatten.

HET SCHONE WOORD

Wanneer de leiders het licht zien ontstaat de vrijheid.

Er zijn de leiders, de strijders, bereiders van idealen
die in duizend talen met Pegasus stijgen naar de
Olympus van de droom
en niet beseffen hoe de mensen leven
die noodlotsdraden voor de anderen weven
en zelve zich ontheven achten van alle last van dit bestaan.
Ach, laat de leiders niet meer leiden
en laat de strijders niet meer strijden, maar laat de mens de
mens verstaan.
Want als je vrijheid wilt beleven dan moet je eerst
bevrijder zijn.
Bevrijd de anderen van jouw streven, jouw wil, jouw wet,
jouw werkelijkheid en voor je het weet ben je in korte tijd
vereend met hen in vrijheid van het eigen leven.
Dan kun je in je vrijheid streven en zoeken
naar een werkelijkheid en naar een kracht
tot heel het ik zich richt op dat wat in het ik bestaat,
het innerlijke licht wordt licht dat door de wereld stroomt.
Een lichte werkelijkheid die al vereent in harmonie,
de ware broederlijkheid.

Dan bouwen wij vanuit het licht ook zonder leiders wel de zaal
waarin de godheid zelve spreekt en ieder in zijn eigen taal verstaat,
zonder dat de waarheid breekt of wordt verklaard.
In vrijheid leven in het licht,
in vrijheid leven uit het licht
is dat geen leider waard?

Degenen die graag leiders hebben, misleidt uzelve niet, uw leider
doet dat reeds voor u!